

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 46 0 P 094728 21 GŽ

Novi Travnik, 04.11.2021. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudija Senad Begović predsjednik vijeća, Stana Imamović i Mirjana Grubešić članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I. B. sin M. iz G. V.-U., zastupan po punomoćniku Abazu Omeragić advokat iz Donjeg Vakufa, protiv tuženog E. H. sin H. iz G. V.-U., ..., zastupan po punomoćnicima Esmi Husejnbegović i Safetu Rustempašić advokati iz Zajedničke advokatske kancelarije u Bugojnu, radi ukidanje prava služnosti, vrijednost spora 100,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljena protiv presude Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 094728 19 P od 11.01.2021. godine, u sjednici vijeća održana 04.11.2021. godine donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 094728 19 P od 11.01.2021. godine.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova za sastav odgovora na žalbu u iznosu od 351,00 KM, kao neosnovan.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijen je kao neosnovan primarni tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da se ukine pravo služnosti kolskog prolaza, prevoza i prelaza pješice preko parcele tužitelja broj k.č. 1267/5 k.o. ... koja odgovara dijelu parcele novog premjera broj 1547/2 k.o..., ustanovljeno u korist parcela tuženog broj k.č. 1267/7 i 1268/7 koje odgovaraju parceli novog premjera broj 1547/3 k.o. ... i da se nalaži zemljišno-knjižnom uredu da se upisano pravo služnosti briše iz zemljišnih knjiga (stav prvi izreke) Odbijen je i eventualni tužbeni zahtjev kojim je tražio da sud obaveže tuženog da mu plaća godišnju naknadu za korištenje navedene služnosti u iznosu od 4.000,00 KM i to do 15.01. tekuće godine unaprijed za svaku godinu, u protivnom služnost prestaje prvog narednog dana od dana dospelosti obaveze plaćanja (stav drugi izreke). Tužitelj je obavezan da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu 1.123,20 KM (stav treći izreke).

Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavio tužitelj iz svih žalbenih razloga propisanih članom 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku. U odnosu na povrede odredaba parničnog postupka ističe da je presuda nerazumljiva, jer činjenično i pravno nije obrazložena na propisani način i da se ne može ispitati, da posjedovanje građevinske dozvole ne može biti osnov tužbenog zahtijeva, i da je tužba podnesena zato što tuženi ne vrši služnost, što je tužitelj dokazao na licu

mjesta, da je pristupni put kupio bez opterećenja koju činjenicu je prvostepeni sud zanemario, a proizilazi i iz nalaza vještaka i da je i tuženi trebao kupiti pristupni put do svojih parcela. Oспорava i materijalne dokaze tuženog koji se odnose na gradnju objekata. U odnosu na eventualni tužbeni zahtjev navodi da se pravo služnosti, ako to zahtijeva vlasnik poslužne parcele, koristi uz plaćanje pravične naknade i da se o ovom zahtjevu nije ni raspravljano, a odbijena je kao neosnovan. U odnosu na visinu naknade navodi da se radi o afekcionoj cijeni, a tuženi nije ni ponudio drugu cijenu zbog čega je sud morao ili ukinuti pravo služnosti ili odrediti naknadu koju je mogao sam utvrditi po osnovu člana 126. Zakona o parničnom postupku jer je nesporno da tuženi koristi 125 m² okućnice tužitelja. Pored toga navodi da se odluka zasniva na podacima iz katastra u kojima moraju biti napisana sva lica koji stvarno koriste navedeni put, iako je vještak utvrdila da posjedovno stanje nije bitan dokument i se radi o radnom materijalu. Iz navedenih razloga smatra da su počinjene povrede člana 8., 126. i 191. Zakona o parničnom postupku, da činjenično stanje nije pravilno i potpuno utvrđeno i da je presuda zasnovana na nepravilnoj primjeni odredaba 198. stav 1., 201. stav 1., 212., 214 stav 1., 218., 220., 227. i 274. Zakona o stvarnim pravima i predlaže ovom sudu da ukine pobijanu presudu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak i odluku.

Tuženi je dostavio odgovor na žalbu. Oспорava sve žalbene navode jer su suprotni činjenicama koje su utvrđene u ovom postupku kao i izjavi tužitelja od 17.01.2020. godine, zbog čega je u pitanju činjenica koju ne treba dokazivati, žalbeni navodi istaknuti u tom pravcu su ne osnovani. Posebno naglašava da od momenta kada je služnost ustanovljena nije došlo do promjene bilo kakve okolnosti niti je tuženi prestao koristiti posluženu parcelu kao pristupni put, stoga žalbeni navodi da tuženi nema građevinsku dokumentaciju, nisu od značaja u ovoj pravnoj stvari. U odnosu na eventualni tužbeni zahtjev navodi da tužitelj nije dokazao visinu naknade jer je na njemu teret dokaza te činjenice, posebno što je tuženi prigovorio visini naknade. Kako su odlučne činjenice pravilno utvrđene, da je obrazloženje presude jasno i da tužitelj nije dokazao da su ispunjeni uslovi za ukidanje prava služnosti iz člana 274. Zakona o stvarnim pravima, predlaže ovom sudu da žalbu odbije kao neosnovanu, a prvostepenu presudu potvrdi i obaveže tužitelja da mu naknadi i troškove za sastav odgovora na žalbu u iznosu od 351,00 KM.

Nakon što je ispitao osporenu presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je zaključio:

Žalba nije osnovana.

Predmet primarnog tužbenog zahtjeva je ukidanje prava služnosti kolskog prolaza, prevoza i prelaza pješice preko poslužne parcele tužitelja broj k.č. 1267/5 k.o. ... koja odgovara dijelu parcele novog premjera broj 1547/2 k.o.... , koja je ustanovljena u korist povlasnih parcela tuženog broj k.č. 1267/7 i 1268/7 koje odgovaraju parceli novog premjera broj 1547/3 k.o. ...i da se nalaži zemljišno-knjižnom uredu da se upisano pravo služnosti briše iz zemljišnih knjiga. Predmet eventualnog zahtjeva je naknada za korištenje pristupnog puta na godišnjem nivou u iznosu do 4.000,00 KM.

Po prijedlogu parničnih stranaka izvršen je uvid u zemljišnoknjižni izvadak za zemljišnoknjižni uložak broj 100 k.o. ..., popisni list, presudu Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 063645 15 P od 04.10.2017. godine, fotografije, urbanističku saglasnost i odobrenje za građenje za povlasnu parcelu broj k.č. br.1547/3 k.o. ... na ime pravne prednice tuženog F. B. sa skicom lokacije i zapisnikom koji je sastavni dio urbanističke saglasnosti, presudu Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 053654 14 P, ugovor o kupoprodaji broj OPU-IP:118/18 od 14.05.2018. godine, rješenje zemljišnoknjižnog ureda Općinskog suda u Bugojnu broj 0460-DN-18003631 od 18.05.2018. godine, odobrenje za građenje broj 07/323-959/03 od 26.05.2003. godine, rješenje urbanističko građevinske inspekcije Općine Gornji Vakuf-Uskoplje broj 08/1-23-303/19 od 17.04.2019. godine i nalaz i mišljenje vještaka geodetske stre sačinjen u predmetu broj 46 0 P 053654 14 P sa skicom terena, te je u ovom postupku obavljeno vještačenje po vještaku geodetske struke, izvršen uvid u nalaz vještaka od 16.10.2020. godine, saslušana vještakinja, svjedoci E. H. i H. F., te tužitelj i tuženi u svojstvu parničnih stranaka.

Iz pobijane presude i žalbe tužitelja proizilazi da među strankama nije sporno da je tužitelj vlasnik i posjednik parcela broj k.č. 1267/5 i 1267/6 (poslužne parcele), a tuženi parcela k.č. broj 1267/7 i 1267/8 (povlasne parcele), da je u postupku koji je vođen pred prvostepenim sudom u predmetu broj 46 0 P 0 63645 15 P donesena odluka kojom se ustanovljava stvarna služnost kolskog prolaza, prijevoza i prelaza pješice preko parcele tužitelja označene kao k.č. 1267/5 u korist parcela k.č. broj 1267/7 i 1267/8 koje su u vrijeme donošenja presude bile vlasništvo i posjed F.B., prednice tuženog.

Sporno da li su se stekle zakonske pretpostavke za ukidanje prava služnosti u propisne članom 274. Zakona o stvarnim pravima Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 66/2013 i 100/2013).

Ocjenom provedenih dokaza na način propisan članom 8. i 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku, prvostepeni sud je utvrdio da su povlasne i poslužne parcele kupili tužitelj i prednica tuženog F. B. Ugovorom o kupoprodaji broj Ov-1097/2 od 03.05.2002. godine, a što proizilazi i iz pravomoćne presude broj 46 0 P 0 63645 15 P od 08.10.2015. godine, da je porodica tuženog i prije te presude, koristila poslužnu parcelu tužitelja, jer nisu imali pristupni put do svojih parcela, da je prednica tuženog od momenta kupovine svojih parcela koristila poslužnu parcelu kao pristupni put, zbog čega je navedenom presudom i ustanovljeno pravo služnosti i upisano u zemljišne knjige, da je prednici tuženog Fatimi Bašić izdata Urbanistička saglasnost za gradnju kuće na parceli novog premjera označenoj kao k.č. 1547/3 k.o. ... sa podacima o tlocrtu i gabaritima objekta i udaljenost od susjednog objekta, susjedne parcele i puta i da joj je rješenjem nadležne službe od 26.05.2003. godine izdano i odobrenje za građenje kuće na istoj parceli koja odgovara parceli starog premjera k.č. broj 1267 k.o. ... Na osnovu neposrednog opažanja suda na uviđaju, nalaza vještaka koji je sačinjen u ovom postupku i iskaza svjedoka H. F., sud je utvrdio da je prednica tuženog izgradila temelje kuće i coklu, što se smatra započetim objektom zbog čega je odobrenje za građenje i ostalo na snazi ali uz uslov da se riješi pristupni put, koji je i ustanovljen cijepanjem parcele tužitelja i prednice tuženog koja predstavlja dio parcele starog premjera broj 1267/5 površine 1144 m² i odgovara parceli novog premjera broj 1547/4 površine 146 m² i da parcela cijepana prilikom izlaganja podataka na javni uvid. Odgovarajući na pitanje tužitelja, vještakinja je

potvrdila da katastarska općina Podgrađe nije u cijelosti izlagana zbog čega podaci iz popisnih listova za tu katastarsku općinu nisu zvanični i kao takvi su podložni promjenama, što je potvrdio i tužitelj u izjavi koju je svojeručno potpisao i koja je provedena kao dokaz u ovom postupku i da je pored tužitelja i tuženog još 7 lica upisani kao suposjednici sa dijelom od po 1/9 dijela.

Iz raspravnog zapisnika od 01.12.2020. godine proizilazi da tužitelj nije imao primjedbi na nalaz vještaka niti na iskaze svjedoka i tuženog, a iz raspravnog zapisnika sa nastavka glavne rasprave od 11.12.2020. godine, da nije imao primjedbi ni na izvedene materijalne dokaze. Kako činjenice koje je utvrdio prvostepeni sud, nisu doveden u sumnju žalbom tužitelja, neosnovani su žalbeni navodi da provedeni dokazi nisu cijenjeni na propisani način i da činjenično stanje nije pravilno i potpuno utvrđeno.

Odredbom član 198. stav.1. Zakona o stvarnim pravima Federacije BiH je propisano da je služnost ograničeno stvarno pravo na nečijoj stvari, koje ovlašćuje svoga nosioca da se na određeni način služi tom stvari (poslužna stvar), a njen vlasnik je dužan to trpjeti ili pak zbog toga u pogledu nje nešto propuštati, članom 201. stav 1. da se pravo služnosti na nekretnini osniva uknjižbom u zemljišnoj knjizi kao tereta na poslužnoj nekretnini, članom 212. i 214. da na osobu koja stekne vlasništvo povlasne stvari po bilo kom pravnom osnovu, prelazi i upisano pravo služnosti, osim ako zakonom nije drukčije određeno.

Članom 274. Zakona o stvarnim pravima Federacije BiH propisani su razlozi za prestanak stvarne služnosti i to ako se vlasnik poslužne nekretnine protivi njenom vršenju, pod uslovom da se vlasnik povlasne nekretnine 3 godine kontinuirano nije vršio to pravo, ako ista osoba postane vlasnik poslužne i povlasne nekretnine, ako propadne povlasna ili poslužna nekretnina, ako vlasnik povlasne nekretnine ne vrši to pravo 10 godina. Ako bude ispunjena bilo koja od navedenih pretpostavki, vlasnik poslužne nekretnine ima pravo zahtijevati da prestane pravo stvarne služnosti ili ako pravo služnosti postane nepotrebno za korištenje povlasne nekretnine.

Kod nesporne činjenice da je pravo služnosti ustanovljeno presudom prvostepenog suda broj 46 0 P 0 63645 15 P od 08.10.2015. godine, jer utvrđeno da prednica tuženog nije imala drugi pristupni put do svojih parcela, da je pravo služnosti upisano u zemljišnoj knjizi i da tužitelj nije dokazao da tuženi ne koristi pristupni put, naprotiv njegovi prednici i tuženi kontinuirano koriste poslužnu nekretninu za pristup svojim nekretninama na u širini kako je i utvrđeno navedenom presudom, jer nema drugi pristupni put, jer tužitelj na kome je teret dokaza, nije dokazao da je ispunjena ni jedna pretpostavka za prestanak prava služnosti propisana članom 274. Zakona o stvarnim pravima Federacije BiH, nasuprot žalbenim navodima, pobijana presuda sadržana u stavu prvom izreke, je zasnovana na pravilnoj primjeni materijalnog prava.

Neosnovani su i žalbeni navodi kojima se osporava stav drugi izreke, a kojim je odbijen i eventualni tužbeni zahtjev iz sljedećih razloga:

Odredbom člana 220. Zakona o stvarnim pravima Federacije BiH je propisano da na zahtjev vlasnika poslužne nekretnine, nadležni organ utvrđuje naknadu koju vlasnik povlasne nekretnine treba plaćati vlasniku poslužne nekretnine. Dakle, nije

sporno da je tužitelj ovlašten zahtijevati pravičnu naknadu za korištenje povlasne nekretnine. Međutim, pravilno zaključuje prvostepeni sud da na okolnosti visine naknade, tužitelj na kome je teret dokaza u smislu člana 7. stav 1. i 123. stav 1. Zakona o parničnom postupku, na tu okolnost nije predlagao dokaze. Stoga je pravilnom primjenom člana 126. istog zakona i ovaj tužbeni zahtjev odbio kao neosnovan.

Članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku i članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, propisani su standardi za obrazloženje sudskih odluka, jer je svrha obrazloženja odluke jeste da se strankama u postupku omogući jednak i pravičan pristup sudu, odnosno mogućnost podnošenja pravnog lijeka, a drugostepenom dobro obrazložena odluka omogućava njeno ispitivanje po izjavljenom pravnom lijeku. Nasuprot žalbenim navodima, prvostepeni sud je dao potpunu i jasnu ocjenu onih dokaza koji su bitni za odluku u ovoj pravnoj stvari i odluku obrazložio na propisani način i u svemu zadovoljava standarde citirane odredbe Zakona o parničnom postupku i Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Članom 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku je propisano da će se stranci priznati troškovi koji su bili nužni za vođenje postupka. Kako odgovor na žalbu nije obavezna procesna radnja, što proizilazi iz odredbe člana 214. stav 1. istog zakona, sud je dužan u svakom konkretnom slučaju cijeliti da li odgovor na žalbu sadrži činjenične i pravne navode koji su imali odlučni uticaj na odluku po izjavljenoj žalbi, odnosno da je odgovor bio potreban radi zaštite prava stranke, pa ako ocijeni da jeste, stranci će dosuditi troškove za ovu procesnu radnju. Kako odgovor na žalbu nije uticao na odluku ovoga suda, zahtjev tuženog za naknadu troškova za sastav odgovora na žalbu odbijen je kao neosnovan.

Odluka o troškovima parničnog postupka je donesena po osnovu člana 386. stav 1. i 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku, a zasnovana je na pravilnoj primjeni člana 12. i 13. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 22/04 i 24/04).

Ostale žalbene navode ovaj sud nije cijelio iz razloga propisanih članom 231. Zakona o parničnom postupku.

Kako ne stoje žalbeni razlozi a ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, temeljem odredbi 226. Zakona o parničnom postupku, žalbu je valjalo odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu.

Predsjednik vijeća
Senad Begović